

L'estigma de la política en la cultura del país

Josep Serra Florit

És pot ser la cultura l'activitat social que més s'ha ressentit de la fiscalització dels partits polítics en l'entramat generador de creativitat cultural. Aquella democràcia real degeneradora d'il·lusions s'ha convertit en una democràcia "virtual" generadora de tota mena de corrupteles i acomodaments. La cultura de la participació i de continguts crítics, ha cedit el lloc a l'espectacle negoci. L'art i en concret el teatre o el cinema, han passat de ser mitjans d'expressió creativa i crítica per a ser esclaus de les audiències i l'entreteniment. En els darrers anys ens seria difícil trobar alguna obra de contingut social o polític proper a nosaltres, que no serveixi per enaltir les excel·lències de les nostres autoritats.

En cap cas (excepció feta de l'obra d'El Nacional de Els Joglars) es fa referència crítica en aquesta colla de buròcrates que han reconduït cap el seu costat (que és el dels polítics a qui serveixen) el món cultural del nostre país. Hi ha pressions per totes bandes i amb una quantitat de mitjans econòmics esfereïdors: diaris, institucions públiques amb ràdios i televisions incloses..., generadors d'aquesta inèrcia endormiscadora general. Ha arribat a tal punt, que es pot afirmar que la major part de l'activitat cultural es troba en mans de les grans empreses de comunicació i sobretot de la classe política dominant. Avui en dia per tal de crear, cal ésser dòcil amb els poders fàctics i a més molt comercial. El pitjor d'això és el fet d'haver-nos familiaritzat tant amb aquest funcionament que fins i tot ens sembla normal.

Les institucions públiques i els partits que les manen s'han fet els amos de la xarxa generadora de cultura mitjançant una sèrie de vicis, dependències i interessos econòmics que ens han dut a la situació actual. Els diners de tots i que van a parar a cultura tenen per destinació l'amiguisme, interessos partidistes, favors, capricis i sobretot a fer d'aparador perfecte en la captació de rendibilitat electoral.

Milers de milions van a parar en aquests luxosos edificis infrautilitzats i totalment desproporcionats on es pot fer de tot menys donar cabuda a noves propostes, a nous creadors, a gent jove, perquè en aquestes enormes caixes de ciment s'han hipotecat pressupostos que després s'hauran de rendibilitzar d'alguna manera i no és lògicament, la recerca de nous valors la que donarà aquesta rendibilitat. Aposten per grups ja consolidats i sempre que siguin mesells i puguin servir d'aparador o esdeveniment cultural.

Centenars de milions van a parar al monopoli de promoció de concerts i representacions, fets a cops de talonari on si un grup costa 300.000 pts. els ajuntaments els hi paguen 700.000 més per tal que hi vagin. En aquesta esbojarrada escalada de malversació de cabals públics hi han contribuït també els mateixos artistes, de tal manera que avui és absolutament normal de tenir dues llistes de catxés, l'una per les entitats públiques i l'altra, pel sector privat. No té importància el fet de si serà possible cobrir mínimament el cost del concert o la representació amb les entrades de la gent interessada en veure-ho, no, l'important és la rendibilitat política d'aquell esdeveniment cultural. Es dona la paradoxa que és més barat portar grups de fora de casa que els d'aquí. Generar una dinàmica cultural i mostrar noves propostes son fets que no compten entre els nostres programadors públics i polítics.

I en això que té a veure St. Cugat?, es podria preguntar des d'una perspectiva del tot ben intencionada. Doncs per dir-ho ras i curt, St. Cugat és avui un clar exemple de l'exposat fins ara. Si abans de la construcció del Centre Cultural (paraula per cert, agafada de les antigues reivindicacions dels anys 70 i inicis dels 80, per tal de promocionar la creació des de i per la societat civil!!!), el pressupost i per tant la política cultural de l'ajuntament eren francament

pobres, després de l'obertura de la faraònica obra el que s'ha instaurat és precisament la política de la desconexió amb el teixit creatiu de la nostra ciutat (caldría exceptuar-ne pot ser L'Orquestra de Cambra).

La direcció del centre s'ha emmirallat i aventurat amb les companyies de producció més grans i comercials del país que així han pogut fer servir diners públics per la producció d'obres d'un format marcadament comercial. El resultat de tot això és una programació basada en criteris de comercialitat, on els tímids intents d'originalitat inicials, s'han esvaït del tot. Un sistema de programació, basat sembla ser, en tenir la cartellera en una mà i el talonari a l'altra. Naturalment el pressupost de funcionament de tot això és exorbitant: 300 milions de pessetes l'any 1997 varen sortir de l'Ajuntament per al Centre Cultural, la qual cosa significa 1 milió diari gairebé!!.

Fóra un exercici mental extraordinari pensar què es podria fer amb un pressupost no ja d'aquestes característiques sinó molt menor. L'aprofitament d'aquesta infraestructura i d'altres existents obertes a tothom que les necessiti i amb horaris tan amplis com sigui possible, diners per a la formació de grups, intercanvis amb iniciatives d'arreu, cursos de franc i programats des dels mateixos grups sense més consideracions, poden ser moltes les possibilitats amb un aprofitament més seriós d'aquest astronòmic pressupost.

Naturalment també el preu de les entrades es troba a l'alçada d'aquests números: 3000 pts. de mitjana, aquesta temporada. L'espectacle està assegurat, com a mínim per a poder veure quina és l'última moda en roba aquesta temporada entre les nostres classes més benestants.

St. Cugat ha contribuït a engreixar el circuit d'ajuntaments amb una política cultural mirada des d'una perspectiva electoralista i que a la vegada els hi serveix per treure's del damunt tota iniciativa incòmoda de la societat civil.